

سوالات تستی فصل اول فلسفه دوازدهم انسانی (پرش)

درس ۱: هستی و چیستی

۱- اگر وجود، عین هر ماهیتی بود
 ۱) لازم می‌آمد که همه ماهیات یکی باشد.
 ۲) لازم نمی‌آمد که همه ماهیات یکی باشد.
 ۳) هر ماهیت دارای چند مفهوم می‌شد.
 ۴) در هستی، بی‌نهایت ماهیت به وجود می‌آمد.

۲- کدام گزینه درباره عبارت «انسان حیوان ناطق است» نا درست است؟
 ۱) محمول قضیه تعریفی است برای موضوع قضیه.
 ۲) حقیقت و ذات موضوع در محمول قضیه آمده است.
 ۳) حمل محمول بر موضوع به دلیل نیاز ندارد.
 ۴) محمول قضیه دو مفهوم را از ماهیت انسان جدا کرده است.

۳- ذکر کدام مورد در رابطه با بحث مغایرت وجود و ماهیت صحیح است؟
 ۱) هر شیء خارجی در جهان به دو جهت مستقل وجود و ماهیت تقسیم می‌شود.
 ۲) این که تصور ما از ماهیت عین تصور ما از وجود نیست، یعنی تصور ماهیت عین تصور عدم وجود است.
 ۳) می‌توان ماهیتی را در نظر گرفت که وجود بر آن حمل نشود.
 ۴) مفهوم واقعیت، همان ذات و چیستی شیء می‌باشد.

۴- کدام عبارت تبیین درستی در رابطه با مفهوم وجود بیان می‌کند؟
 ۱) مفهوم وجود جدا از مفهوم انسان نیست و جزء آن است.
 ۲) حمل وجود بر هر چیستی نیازمند دلیل است.
 ۳) دلیل حمل وجود بر چیستی‌ها تنها باید عقلی محض باشد.
 ۴) حمل ضروری نیازمند دلیل است.

۵- کدام گزینه درست است؟

- ① در حمل «انسان حیوان ناطق است» حمل اولی ذاتی نامیده می‌شود.
 ② تفاوت انسان و وجود فقط در ذهن نیست و در خارج هم وجود جداگانه هستند.
 ③ انسان و وجود دو مفهوم مختلف و متفاوت و موجودات جداگانه هستند.
 ④ فارابی بین وجود و ماهیت تمایزی قائل نبود.

۶- کدام عبارت بیانگر دلیل مغایرت مفهوم وجود با ماهیت است؟

- ① مفهوم وجود را می‌توان بر ماهیات حمل کرد.
 ② چیزهایی وجود دارند که دارای ماهیت نیستند.
 ③ می‌توان ماهیاتی را تصور کرد که موجود نیستند.
 ④ سلب وجود از ماهیت، در ذهن و در خارج امکان‌پذیر است.

۷- اگر مفهوم وجود جزئی از مفهوم ماهیت بود،
 ① نفی وجود از ماهیت امکان‌پذیر نبود.
 ② حمل وجود بر ماهیت نیازمند دلیل بود.
 ③ حمل وجود بر ماهیت ممکن نبود.
 ④ حمل وجود بر موضوع ضروری نبود.

۸- تفاوت دو عبارت «انسان ناطق است» و «انسان حیوان است» در کدام گزینه دقیق‌تر تحلیل شده است؟

- ① حمل ناطق بر انسان ضروری است ولی حمل حیوان بر انسان ضروری نیست.
 ② ناطق جزء مساوی مفهوم انسان است اما حیوان جزء مشترک مفهوم انسان است.
 ③ حمل ناطق بر انسان نیازمند دلیل نیست اما حمل حیوان بر انسان نیازمند دلیل است.
 ④ مفهوم ناطق نسبت به مفهوم حیوان گستردگی بیشتری دارد.

۹- درخت بودن یک درخت، اشاره به چه چیزی دارد؟

- ① هستی ② کثرت ③ ماهیت ④ مقدار و کمیت

۱۰- کدام یک از قضایای زیر نیازمند دلیل نیست؟

- ① هر گیاهی یک نوع حیوان است.
 ② سحر و جادو در جهان نیست.
 ③ خدا وجود دارد.
 ④ شیرینی یک مزه است.

۱۱- با توجه به مغایرت وجود و ماهیت،

① وجود انسان‌های جهان از ماهیت آن‌ها جدا است.

② حمل مفهوم ناطق بر انسان دلیل می‌خواهد.

③ وجود و ماهیت انسان دو مفهومی کاملاً متفاوت است.

④ بین مفهوم انسان و مفهوم متفکر رابطه‌ای ضروری نیست.

۱۲- تفاوت نگاه فلسفی با نگاه علم شیمی به «آب» در کدا مگزین به درستی بیان شده است؟

① از نگاه فلسفی آبی که موجود واحد و غیر مرکب ولی با اجزای مختلف است.

② از نگاه فلسفی در عالم ذهن دو امر جداگانه به نام آب و وجود نداریم.

③ از نگاه فلسفی آب به عنوان یک موجود، حاصل تجميع و پیوند وجود و ماهیت آب است.

④ از نگاه فلسفی آب و وجود دو جنبه مختلف از یک موجود واحد در ذهن هستند.

۱۳- به ترتیب حکم قضایای زیر چیست؟

«انسان حیوان متفکر است»، «گل خوشبو است»، «کتاب مفید است»

① حمل شایع صناعی - حمل شایع صناعی - حمل اولی ذاتی

② حمل شایع صناعی - حمل اولی ذاتی - حمل شایع صناعی

③ حمل اولی ذاتی - حمل شایع صناعی - حمل شایع صناعی

④ حمل اولی ذاتی - حمل شایع صناعی - حمل اولی ذاتی

۱۴- اگر ادراک ما از وجود، با ادراک ما از ماهیت، یکی باشد؛ نتیجه می‌شود

① وجود و ماهیت در عالم عین مغایرت دارند.

② وجود بر ماهیت در عالم خارج زیادت دارد.

③ اثبات وجود ماهیت به دلیل نیاز ندارد.

④ وجود برای هر ماهیتی که متصور شود، تصدیق ندارد.

۱۵- فردی که می‌پرسد «این چیست؟» به آن چیز واقف بوده و مفاهیمی مانند ققنوس

① ماهیت - وجود ندارند. ② وجود - ماهیت دارند.

③ ماهیت - ماهیت ندارند. ④ وجود - وجود دارند.

۱۶- در کدام گزینه حملِ محمول بر موضوع نیازمند دلیل است؟

۱) انسان جسم است. ۲) مثلث شکل است.

۳) حیوان راه رونده است. ۴) متوازی الاضلاع دارای چهار ضلع است.

۱۷- به ترتیب حمل «تنها پستاندار واقعاً پرواز کننده» بر «خفاش»، «هستی» بر «کرونا» و «گوسفند ماده» بر «میش» چه حکمی دارد؟

۱) نیاز به دلیل ندارد. - نیاز به دلیل ندارد. - نیاز به دلیل دارد.

۲) نیاز به دلیل ندارد. - نیاز به دلیل دارد. - نیاز به دلیل ندارد.

۳) نیاز به دلیل دارد. - نیاز به دلیل دارد. - نیاز به دلیل ندارد.

۴) نیاز به دلیل دارد. - نیاز به دلیل ندارد. - نیاز به دلیل دارد.

۱۸- پیرامون مغایرت وجود و ماهیت طبق نظر حکمای مشاء، کدام گزینه نادرست است؟

۱) وجود و ماهیت، دو مفهوم ذهنی هستند.

۲) هر شی در خارج دارای دو حیثیت واقعی است.

۳) وجود نه عین ماهیت است و نه جزئی از آن.

۴) وجود ماهیت بدیهی نیست و نیاز به دلیل دارد.

۱۹- «واقعیت واحد» و «مفاهیم متعدد» به ترتیب، به کدام یک از موارد زیر صدق می کند؟

۱) وجود- ماهیت ۲) ماهیت- انسان ۳) انسان- اسب ۴) جوهر - انسان

۲۰- اینکه وجود و ماهیت در خارج از هم قابل انفکاک نیستند به این دلیل است که.....

۱) ترکیب وجود و ماهیت است که موجود خارجی را می سازد.

۲) وجود و ماهیت در ذهن با هم پیوند می یابند.

۳) مغایرت وجود و ماهیت ریشه در عین دارد.

۴) وجود و ماهیت، اجزاء تشکیل دهنده یک موجود نیستند.

۲۱- یکی از برهان های ابن سینا در اثبات وجود خدا، برهان است و یکی از فیلسوفان به

نام اصل مغایرت وجود و ماهیت را در اروپا گسترش داد.

۱) وجوب و امکان- توماس آکوئیناس ۲) مغایرت و وجود ماهیت - توماس آکوئیناس

۳) وجوب و امکان- ابن رشد ۴) مغایرت و وجود و ماهیت - ابن رشد

۲۲- مفهوم وجود عین مفهوم ماهیت در ذهن ؛ لذا.....

- ① است - مفهوم ماهیت عین مفهوم وجود نیست، اما جزء آن است.
- ② است - تصور وجود هر ماهیتی برای اثبات وجود آن کافی است.
- ③ نیست - اثبات وجود نیازمند دلیل نیست.
- ④ نیست - تصور یک ماهیت برای اتحاد آن وجود کافی نیست.

۲۳- کدام گزینه نادرست است؟

- ① انسان و وجود دو موجود جداگانه نیستند.
- ② حمل ضروری نیازمند دلیل نیست.
- ③ انسان نمی تواند موجود نباشد.
- ④ دلیل در حمل غیر ضروری می تواند حسی و تجربی باشد، یا عقلی محض

۲۴- کدام عبارت درست است؟

- ① هر چه که فرض شود ضرورتاً دو حیثیت دارد: هستی و چیستی.
- ② از میان نسب اربع، نسبت میان ماهیت یک چیز با وجود همان چیز، تساوی است.
- ③ اشاره کردن به چیزی، بدون این که به نوعی وجود آن را باور داشته باشیم، غیر ممکن است.
- ④ وقتی چیزی را واقعی می پنداریم و سپس می فهمیم وجود نداشته، یعنی ماهیتش را نشناخته ایم.

۲۵- در هر قضیه منطقی حملی، جزء اول کدام است و هرگاه سؤال از ذات یک شیء می شود، پاسخ صحیح بیانگر کدام ویژگی شیء است؟

- ① مفاهیم متعدد- ماهیت
- ② واقعیت یگانه- وجود
- ③ مفاهیم متعدد- وجود
- ④ واقعیت یگانه- ماهیت

۲۶- در کدام یک از قضایای زیر حمل اولی ذاتی وجود دارد؟

- ① ببر موجودی وحشی است.
- ② هر آفریده ای انسان نیست.
- ③ مربع چهار ضلعی است.
- ④ هر ناطقی انسان است.

۲۷- وجود و ماهیت در با هم مغایر هستند و

① ذهن - اجزاء امر واحدند. ② خارج - اجزاء امر واحدند.

③ ذهن - ما به ازای یکسان دارند. ④ خارج - ما به ازای یکسان دارند.

۲۸- تفاوت وجود با ماهیت امکان تحقق کدام یک از گزاره‌های زیر را عملی می‌سازد؟

① مغایرت ماهیات بایکدیگر ② تفاوت موجودات در وجود

③ بینی از تحمل وجود بر ماهیت از دلیل ④ از بین رفتن وحدت پدیده‌ها و اشیا

۲۹- وقتی از واقعیت یک موجود سخن می‌گوییم:

① منظور ما، انحصاراً ماهیت آن موجود است.

② واقعیت را به وسیله جزئی خارج از آن بر مفهوم حمل کرده‌ایم.

③ آن موجود در ذهن ما به دو جزء هستی و چیستی تحلیل می‌شود.

④ این احتمال وجود دارد که از قضیه‌ای استفاده نکرده باشیم.

۳۰- همه موارد زیر حمل شایع صناعی هستند، به جز

① انسان ورزشکار است. ② کتاب یار مهربان است.

③ لوزی دارای چهار زاویه است. ④ حیوان جسم نامی حساس است.

۳۱- از پرکاربردترین و اولیه‌ترین مباحث فلسفه مفهوم است.

① علت و معلول ② خدا ③ چیستی و وجود ④ ماهیت

۳۲- وجه تمایز موجودات جهان از حیث داشتن آن‌ها است؛ مانند

① ماهیت - زنده بودن یک پشه

② هستی - وجود داشتن یک انسان

③ چیستی - آب بودن آب

④ ماهیت - سفید بودن یک لباس

۳۳- فلاسفه غرب از طریق کدام فیلسوفان مجدداً با فلسفه ارسطویی آشنا شدند؟

① ابن سینا و فارابی ② فارابی و کندی

③ ابن سینا و ابن رشد ④ ابن رشد و کندی

۳۴- طرح موضوع «رابطه امکانی میان ماهیت اشیاء و وجود در جهان هستی» از طرف ابن سینا مبتنی بر کدام دیدگاه اوست؟

- ۱) دیدگاه خداشناسی ابن سینا
- ۲) مغایرت وجود و ماهیت
- ۳) واقعیت داشتن جهان
- ۴) قابل شناخت بودن جهان

۳۵- کدام گزینه درباره گذری تاریخی بر مسئله مغایرت وجود و ماهیت درست است؟

- ۱) ابن سینا با توجه به دیدگاه توماس آکوئیناس درباره وجود و ماهیت، آن را مبنای اثبات وجود خدا قرارداد.
- ۲) به جهت تعارض آراء ابن سینا و ابن رشد، توماس آکوئیناس نظر ابن سینا را در اروپا گسترش داد.
- ۳) آکوئین اسم وجب رشد تجربه گرایی در اروپا شد.
- ۴) توماس آکوئیناس این نظر را در اروپا گسترش داد و آن را پایه برهان‌های خود در خداشناسی قرارداد.

۳۶- کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) فلسفه توماسی در قرن ۱۳ تا ۱۵ میلادی در اروپا جریان داشت.
- ۲) توماس آکوئیناس مغایرت وجود و ماهیت را پایه برهان خداشناسی خود قرارداد.
- ۳) فلاسفه غرب از طریق فارابی و ابن سینا مجدداً با فلسفه ارسطویی آشنا شدند.
- ۴) فلسفه‌های تجربه گرا در قرن ۱۶ و بعد از آن جای فلسفه تومیستی را گرفتند.

۳۷- توماس آکوئیناس با فلسفه کدام فیلسوف مسلمان آشنا بود و کدام اصل فلسفی را در اروپا گسترش داد؟

- ۱) ابن رشد - اصل مغایرت وجود و ماهیت
- ۲) ابن سینا - اصل واقعیت مستقل از ذهن
- ۳) ابن رشد - اصل واقعیت مستقل از ذهن
- ۴) ابن سینا - اصل مغایرت وجود و ماهیت

۳۸- کدام امر باعث آشنایی مجدد فلاسفه غرب با فلسفه ارسطویی در قرن ۱۳ شد؟

- ① ترویج کامل فلسفه ابن سینا و ابن رشد در اروپا
- ② آشنایی با فلسفه ابن سینا از طریق توماس آکوئیناس
- ③ استفاده از آراء ابن سینا و بعضی نظریات ابن رشد در فلسفه اروپا
- ④ بهره‌برداری فلاسفه‌ای چون آلبرت کیپر و راجر بیکن از فلسفه ارسطویی

۳۹- کدام عبارت در مورد رابطه علیت درست است؟

- ① رابطه علیت فرع بر وجود علت و معلول است.
- ② پرسش از چیستی بازتابی از درک همین رابطه است.
- ③ این رابطه مانند رابطه استاد و شاگرد نیست.
- ④ رابطه علیت مشروط به وجود دو طرف رابطه است.

۴۰- کدام عبارت در رابطه با مکتب «تومیسیم» نادرست است؟

- ① باعث آشنایی فلاسفه غرب با دیدگاه‌های فلسفی ابن سینا و ابن رشد شد.
- ② باعث ارتباط مجدد فلاسفه غرب با فلسفه ارسطویی شد.
- ③ توسط توماس آکوئیناس در قرن ۱۳ در اروپا پایه‌گذاری شد.
- ④ بیشتر متگی بر اندیشه‌های فلسفی و عقلی فارابی و ابن سینا بود.

درس ۲: جهان ممکنات

۴۱- به ترتیب رابطه هر یک از موضوعات «دریای خون - انسان غیر حیوان - عدد فرد جفت» با مفهوم

وجود چیست؟

- ① ممکن‌الوجود - ممکن‌الوجود - ممکن‌الوجود
- ② ممکن‌الوجود - ممکن‌الوجود - ممکن‌الوجود
- ③ ممکن‌الوجود - ممکن‌الوجود - ممکن‌الوجود
- ④ ممکن‌الوجود - ممکن‌الوجود - ممکن‌الوجود

۴۲- در کدام قضیه نسبت محمول به موضوع به درستی بیان نشده است؟

- ① کلاغ سفید $\Rightarrow$ امتناع
 ② کلاغ حیوان است $\Rightarrow$ ضرورت
 ③ کلاغ پرند ه است $\Rightarrow$ ضرورت
 ④ کلاغ جاندار نیست $\Rightarrow$ امتناع

۴۳- «شریک خدا»، «دریایی از جیوه» و «روح» به ترتیب، مصادیق هستند و هستند.

- ① ممتنع الوجود - ممکن الوجود - ممتنع الوجود
 ② ممکن الوجود - ممتنع الوجود - ممکن الوجود
 ③ ممتنع الوجود - ممتنع الوجود - واجب الوجود
 ④ ممتنع الوجود - ممکن الوجود - ممکن الوجود

۴۴- رابطه کدام دو مفهوم در مقابل آن به درستی ذکر شده است؟

- ① جسمانیت برای هوا: امکانی
 ② موجود بودن برای دیو: امتناعی
 ③ گیاه بودن برای اقا قیا: وجوبی
 ④ موجود بودن برای روح: وجوبی

۴۵- از نظر فلاسفه در قضیه: خدا هست وجود و هستی برای خداوند چه حکمی دارد و در کدام یک نسبت آن‌ها با وجود و عدم، متساوی است؟

- ① وجوبی - واجب الوجود
 ② امکانی - عالم طبیعت
 ③ وجوبی - عالم طبیعت
 ④ امکانی - واجب الوجود

۴۶- در قضیه «شریک خداوند ممتنع الوجود است» رابطه موضوع و محمول چگونه است؟

- ① امکان
 ② ضرورت
 ③ امتناع بالغير
 ④ امتناع بالذات

۴۷- در میان مفاهیم سه گانه، مفهوم واحد است که

- ① واجب الوجود بالذات - عدم برای آن تصور نمی‌شود.
 ② ممتنع الوجود بالذات - وجود برای آن تصور نمی‌شود.
 ③ واجب الوجود بالذات - وجود برای دانش ضرورت یافته است.
 ④ ممتنع الوجود بالذات - عدم برای ذاتش ضرورت یافته است.

۴۸- همه اشیايي که موجودند به واسطه واجب الوجود هستند که به آن‌ها می‌گویند.

۱) علت‌هایشان - واجب الوجود بالغير

۲) خودشان - واجب الوجود بالغير

۳) علت‌هایشان - ممتنع الوجود

۴) خودشان - ممکن الوجود

۴۹- کدام گزینه نادرست است؟

۱) اشیايي که ذاتاً ممکن الوجود هستند، تا واجب الوجود نشوند، موجود نمی‌شوند.

۲) ماهیاتی که واجب الوجود بالذات نیستند، با عاملی در درون خودشان واجب می‌شوند.

۳) اشیاي جهان واجب الوجود بالذات نیستند.

۴) وجود برای واجب الوجود بالذات ضرورت دارد.

۵۰- کدام گزینه درباره «پرنده‌ای که در جهان ذهن، چپستی آن را تصور می‌کنیم، اما در جهان خارج موجود نشده»، صحیح است؟

۱) در صورت ترجیح کفۀ عدم نسبت به بودن، این ماهیت نسبت به وجود امتناع، ذاتی پیدا خواهد کرد.

۲) علت وجود دهنده به این پرنده، حتماً یک واجب الوجود بالغير است.

۳) رابطه آن نسبت به وجود، مانند رابطه مفهوم مربع سه ضلعی با وجود است.

۴) واجب الوجود بالغير شدن این ماهیت، در گرو یک عامل و علت بیرونی است.

۵۱- کدام گزینه نادرست است؟

۱) وقتی به ذات و ماهیت اشياء نگاه می‌کنیم، می‌بینیم که میان این ماهیت و وجود رابطه ضروری برقرار است.

۲) اشياء ذاتاً می‌توانند باشند یا نباشند.

۳) آن چه که ذاتاً حالت امکانی دارد، خود به خود از حالت امکان خارج و ضروری نمی‌شود.

۴) اشياء ذاتاً ممکن الوجودند.

۵۲- ضرورت واجب الوجود بالذات از ناحیه

۱) ماهیت آن است.

۲) ذات اوست.

۳) بی نهایت بودن اشیاء عالم است.

۴) وجود بخشی او به سایر موجودات عالم است.

۵۳- کدام عبارت، تعریف واجب الوجود بالغیر را به درستی بیان می کند؟

۱) چیزی که بر حسب ذات خود ممکن الوجود است.

۲) ماهیتی که چیستی خود را از علت دریافت می کند.

۳) موجودی که ضرورت وجود او از ناحیه دیگری است.

۴) ماهیتی که وجوب خود را از ماهیت دیگری می گیرد.

۵۴- کدام گزینه به لحاظ ذاتش باید معدوم باشد؟

۱) ققنوس

۲) دایره منتظم الاضلاع

۳) شیرپرنده

۴) خرگوش دوسر

۵۵- کدام گزینه درست است؟

۱) ممکن الوجود هیچگاه نمی تواند علت وجودی چیزی باشد.

۲) محمول وجود هرگز عارض بر ممکن الوجود نیست.

۳) حکما در رابطه با واقعیت اشیاء، دو قسم رابطه بین موضوع و محمول در نظر می گیرند.

۴) دایره مصادیق متمتع الوجود و واجب الوجود یکسان نمی باشد.

۵۶- اگر ماهیتی را در نظر بگیریم و آن را در جهان خارج هم بیاییم، به این معنی نیست که

۱) حتماً از ناحیه غیر پا به عرصه وجود گذاشته است.

۲) حالا که موجود است ممکن بود موجود نشود.

۳) نمی تواند واجب الوجود بالذات باشد.

۴) بتواند از ناحیه خودش باعث ضرورت وجود خودش شده باشد.

۵۷- کدام گزینه باتوجه به نظر ابن سینا درباره وجود جهان ممکنات نادرست است؟

- ۱) هر موجودی یا ممکن الوجود است یا واجب الوجود.
- ۲) موجودات اطراف ما به گونه ای هستند که وجود بر ایشان ضرورت یافته است.
- ۳) آنچه که وجود برایش ضرورت می یابد، واجب الوجود است.
- ۴) جهان اطراف ما ممکن است واقعاً وجود نداشته باشد زیرا ممکنات نه از وجود ابا دارند نه از عدم.

۵۸- کدام گزینه درباره حقیقتی که ذاتاً با وجود رابطه ضروری دارد، عبارت صحیحی را بیان می کند؟

- ۱) می توان برهه ای از زمان را تصور کرد که وجود از این حقیقت منفک بوده است.
- ۲) وجود داشتن این حقیقت در گروه سنی بخشی موجود دیگری است.
- ۳) با ماهیتی که ذاتاً ممکن الوجود است هیچ مصداق مشترکی در جهان خارج ندارد.
- ۴) گزینه ۱ و ۲

درس ۳: جهان علی و معلولی

۵۹- نظریه فیلسوفان مسلمان درباره عقلی بودن اصل علیت، به کدام سؤال پاسخ می دهد؟

- ۱) ذهن چگونه از تجربه به رابطه علیت پی می برد؟
- ۲) انسان چگونه رابطه علیت را درک کرده است؟
- ۳) چرا پدیده ها خود به خود به وجود نمی آیند؟
- ۴) ذهن چگونه رابطه علیت را می سازد؟

۶۰- کدام گزینه درست است؟

- ۱) ذهن ← دلیل ← معلول.
- ۲) ذهن ← علت ← معلول
- ۳) واقعیت ← علت ← نتیجه
- ۴) واقعیت ← علت ← معلول

۶۱- فرض کنید توپی به توپی دیگر برخورد کند و آن را به حرکت در آورد. باتوجه به چه مطلبی می توان برای حرکت توپ دوم علت قائل شد؟

- ۱) پذیرش ترجیح بلا مرجح
- ۲) علیت به عنوان قاعده ای حسی
- ۳) پذیرش امتناع اجتماع نقیضین
- ۴) اینکه ممکن است چیزی به خودش وجود دهد.

۶۲- چه رابطه ای میان علت و معلول وجود دارد؟

- ۱) رابطه ای وجودی که هردو به هم وابسته اند.
- ۲) رابطه ای ماهوی که یکی به دیگری وجود می دهد.
- ۳) رابطه ای وجودی که یکی به دیگری ماهیت می دهد.
- ۴) رابطه ای وجودی که یکی به دیگری غیروابسته است.

۶۳- از نظریوم خوردن غذا علت رفع گرسنگی بوده است، زیرا.....

- ۱) می توان گفت - حس، رابطه ضروری میان خوردن غذا و رفع گرسنگی را درک می کند.
- ۲) می توان گفت - از طریق عقل می توان به درک این واقعیت رسید.
- ۳) نمی توان گفت - ما صرفاً توالید و حادثه را می بینیم نه وجود بخشی علت به معلول
- ۴) نمی توان گفت - راهی به جز عقل برای درک واقعیت های جهان نیست.

۶۴- در خصوص دیدگاه های مختلف درباره علیت کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) تجربه گرایان معتقدند که انسان ها از طریق حسبه توالی پدیده های می برند و آن را علیت نام می گذارند.

۲) دکارت معتقد بود انسان از علیت درک فطری دارد.

۳) هیوم انعکاس ذهنی را تداعی می نامد.

۴) هیوم معتقد است که چون علیت امری فراتر از حساست باید با عقل آن را درک کنیم.

۶۵- علیت از نظر تجربه گرایان

۱) امری روان‌شناسی از توالی پدیده هاست.

۲) حس به توالی پدیده هاست.

۳) امری فراتر از حساست.

۴) اساساً تجربی است؛ ولی امکان معرفت از طریق استدلال عقلی را دارد.

۶۶- به ترتیب، دانشمندان برپایه کدام اصل تحقیقات علمی خود را پیگیری می‌کنند و کدام گزینه درباره دیوید هیومنا درست است؟

۱) سنخیت علت و معلول- فیلسوف تجربه گرای قرن هجدهم است.

۲) سنخیت علت و معلول- از نظر هیوم رابطه ضروری میان علت و معلول یک رابطه حسی است.

۳) علیت- تنها راه شناخت واقعیات را حس و تجربه می‌داند.

۴) علیت- هیوم می‌گوید حس فقط می‌تواند اجسام و رنگ‌ها و شکل‌ها و اموری از این قبیل را به ما نشان دهد.

۶۷- طبق دیدگاه کدام یک از فلاسفه می‌توان از تکرار پدیده زیر، رابطه علیت میان «کار و اشرفتن» و «باریدن باران» را برداشت کرد؟ «هر بار ماشین مرا به کار واشمی برم باران می‌بارد.»

۱) هیوم

۲) دکارت

۳) کانت

۴) تجربه گرایان غیر از هیوم

۶۸- کدام گزینه جای خالی را به درستی کامل نمی‌کند؟

«از نظر دیوید هیوم...»

۱) معرفت مستقل از تجربه وجود ندارد.

۲) علیت یک مفهوم حسی است.

۳) مبنای ساخت علیت فرایند تداعی است.

۴) حکم به مصادیق قاعده علیت بر حسب عادت رویمی‌دهد.

۶۹- کدام عبارت، مورد توافق کانتو هیوم است؟

- ۱) درک علیّت از طریق حواس امکان پذیر نیست.
 - ۲) مفاهیمی مانند علیّت، جزء ساختارهای ذهن انسان اند.
 - ۳) انسان داده های حسی را، در قالب های ذهنی درک می کند.
 - ۴) برای درک علیّت، باید هم از حس و هم از عقل استفاده کنیم.
- ۷۰- کدام گزینه در رابطه با دیدگاه فلاسفه اروپایی درباره اصل علیت صحیح است؟
- ۱) دکارت معتقد بود هر انسانی اصل علیّت را با استفاده از عقل خود درمی یابد.
 - ۲) تجربه گرایان معتقدند که انسان از طریق حس به اصل علیت پی می برد.
 - ۳) دیوید هیوم بیان کرد که ما یک نوع تداعی را تجربه می کنیم و خود علیت را درک نمی کنیم.
 - ۴) به نظر تجربه گرایان ذهن انسان رابطه علیت را نه رابطه ای ضروری، بلکه توالی حوادث می پندارد.

۷۱- کدام گزینه باتوجه به نظر فیلسوفان مسلمان درست است؟

- ۱) درک رابطه علیت فطری است.
- ۲) رابطه علیت در ذهن آدمی است.
- ۳) علت های طبیعی را با حس درک می کنیم.
- ۴) علیت مستقل از حساست.

۷۲- کدام گزینه درخصوص دیدگاه فلاسفه مسلمان درباره علیت درست است؟

- ۱) علیت قاعده ای است که از تجربه به دست می آید.
- ۲) ابن سینا معتقد است کسی که صرفاً تجربه گرا باشد، می تواند علیت را تبیین کند.
- ۳) کشف علل امور طبیعی از طریق حس و تجربه صورت می گیرد.
- ۴) به دنبال هم آمدند و حادثه به معنای علیت است.

۷۳- کدام گزینه با دیدگاه فلاسفهٔ مسلمان و ابن سینا دربارهٔ «اصل علیت» ناسازگار است؟

- ۱) اصل علیت یک قاعدهٔ عقلی است و از تجربه به دست نمی‌آید، بلکه از اصل امتناع ترجیح بلامرجح به دست می‌آید.
- ۲) هرداده تجربی مبتنی بر اصل علیت است، اما کشف علت حوادث طبیعی از طریق حس و تجربه صورت می‌گیرد.
- ۳) اصل علیت عقلی است و آن را، چه در اثبات و چه در تعیین مصداق، مستقل از حس و تجربه محسوب می‌کنند.
- ۴) درک رابطهٔ علیت از طریق تجربه امکان‌پذیر نیست، لذا تجربه گرا نمی‌تواند تبیین قانع‌کننده‌ای ارائه کند.

۷۴- هیوم و ابن سینا در کدام دیگاه با یکدیگر اتفاق نظر دارند؟ اصل علیت.....

- ۱) را از طریق عقل می‌تواند رک کرد.
 - ۲) در طبیعت قابل مشاهده و تجربه است.
 - ۳) از طریق تجربه قابل درک نیست.
 - ۴) از طریق حس درک نمی‌شود؛ بنابراین چنین اصلی وجود ندارد.
- ۷۵- طبق نظر فلاسفهٔ مسلمان، برای شناخت سنخیت میان علت و معلول‌های مختلف از و برای شناخت اصل علیت از کمک می‌گیریم.

۱) عقل - تجربه	۲) تجربه - عقل
۳) عقل - عقل	۴) تجربه - تجربه

۷۶- از دیدگاه فلاسفهٔ مسلمان، کدام گزینه دربارهٔ علیت درست است؟

- ۱) درک علیت و کشف علل امور و حوادث طبیعی از طریق حس و تجربه صورت می‌گیرد.
- ۲) ابن سینا می‌گوید ما از طریق حس و تجربه فقط به دنبال هم آمدن با همراه هم آمدن برخی پدیده‌ها را می‌یابیم.
- ۳) اصل علیت یک قاعدهٔ عقلی است که با تجربه قابل اثبات است، زیرا هر دادهٔ تجربی خود مبتنی بر این قاعده است.
- ۴) اصل علیت مبنای اصل امتناع اجتماع نقیضین است، چون پدیده‌ها خودبه خود به وجود نمی‌آیند.

۷۷- کدام بیت به سنخیت علت و معلول اشاره ندارد؟

- ۱) از مکافات عمل غافل نشو / گندم از گندم بروید جو ز جو
- ۲) کاشکی هستی زبانی داشتی / تازه ستان پرده‌ها برداشتی
- ۳) که بکاری، بر نیاید گندمی / مردمی جو، مردمی جو، مردمی
- ۴) چوبد کردی مشو غافل ز آفات / که واجب شد طبیعت را مکافات

۷۸- کدام عبارت در مورد اصل سنخیت علت و معلول نادرست است؟

- ۱) پی بردن به سنخیت میان علت و معلول در پدیده‌های مادی با تجربه ممکن است.
- ۲) سنخیت میان علت و معلول، فرع بر رابطه علیت است.
- ۳) ممکن است میان پدیده‌های متعاقب رابطه علیت باشد، اما رابطه سنخیت نباشد.
- ۴) امکان ندارد که معلول در هر بار که ظاهر می‌شود، علتی متفاوت داشته باشد.

۷۹- رابطه علت و معلول به ترتیب همانند کدام یک از روابط زیر است؟

- ۱) ممکن الوجود و واجب الوجود بالذات
- ۲) واجب الوجود بالغیر و واجب الوجود بالذات
- ۳) واجب الوجود بالذات و واجب الوجود بالغیر
- ۴) واجب الوجود بالذات و ممکن الوجود بالغیر

۸۰- با پذیرش کدام اصل به ارتباط اجزای جهان بایکدیگر و پیوستگی‌شان پی می‌بریم؟

۱) اصل وجوب علی و معلولی

۲) اصل علیت

۳) اصل سنخیت علت و معلول

۴) اصل وجوب مقدم بر وجود

۸۱- در کدام عبارت، لفظ «باید» نشان‌دهنده وجوب علی و معلولی است؟

۱) برای نماز خواندن باید وضو گرفت.

۲) انسان باید راستگو و درستکار باشد.

۳) وقتی از مدرسه آمدی باید تکالیف را انجام دهی.

۴) وقتی در قفل نیست و اشکالی وجود ندارد، باید در باز شود.

۸۲- کدام گزینه در بحث وجوب علی و معلولی صحیح است؟

- ۱) معلول با توجه به علتش امکان ذاتی دارد.
- ۲) وجود معلول نسبت به وجود و عدم مساوی است.
- ۳) علت، ذات معلول را از حالت تساوی خارج می‌کند.
- ۴) معلول، توسط علت واجب‌الوجود بالذات می‌شود.

درس ۴: کدام تصویر از جهان؟

۸۳- با ترتیب در رابطه به علت تامه و ناقصه نمی‌توان گفت

- ۱) اولیه ملازم است و هم کافی
- ۲) دومی لازم است، ولی کافی نیست.
- ۳) دومی وجوب‌دهنده است و نه وجود دهنده
- ۴) اولی همواره وجوددهنده است.

۸۴- کدام گزینه درست است؟

- ۱) انکار غایتمندی جهان موجب می‌شود که نتوانیم علت پدیده‌ها را کشف کنیم.
- ۲) آن دسته از فیلسوفانی که به *علّة‌العلل* معتقد نیستند، غایتمندی زنجیرهٔ حوادث را انکار می‌کنند.

- ۳) برای پدید آمدن معلول تنها وجود علت ناقصه کافی است.
- ۴) کسی که وجوب علی و معلولی را نپذیرد، اقدام به هیچ کاری نخواهد کرد.

۸۵- مصرع زیر دقیقاً اتفاق به کدام معنا را رد می‌کند؟

«چوب‌کردی مباحثای منزآفات»

- ۱) اصل سنخیت
- ۲) اصل غایت‌مندی
- ۳) علت‌العلل
- ۴) اصل وجوب علی

۸۶- دربارهٔ معانی مختلف اتفاق کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) آن دسته از فیلسوفان که *علّة‌العلل* را قبول دارند، اتفاق به معنای نبودن هدف و غایت را نمی‌پذیرند.

- ۲) رابطهٔ حتمی میان علت و معلول وجود ندارد.

- ۳) وجود غایت و هدف در جهان رانشان می‌دهد.

- ۴) ممکن است از هر علتی هر معلولی پدید آید.

۸۷- کدام یک از موارد زیر، مورد قبول صریح هیچ یک از فلاسفه نبوده است؟

- ① حتمیت میان علت و معلول
② وجود معلول بدون وجود علت
③ سنخیت میان علت و معلول
④ عدم وجود غایت در جهان

۸۸- کدام گزینه درباره نظر فیلسوفانی که به علةالعلل معتقدند، نادرست است؟

- ① برای مجموعه هستی یک علت حقیقی قائل هستند.
② هر فرآیند طبیعی هدف خاصی را دنبال می کند.
③ هر سیر تحولی در طبیعت سرمنزلی تعیین شده دارد.
④ انسان‌های تواننده این اهداف را کشف کنند.

۸۹- کدام عبارت مفهوم «شانس» در اصطلاح عامیانه را به نحو مناسب تری تحلیل می کند؟

- ① نفی قانون علیّت؛ به این معنی که هر معلولی از هر علتی صادر می شود.
② عاملی خارج از قانون علیّت که بر روند امور یک شخص تأثیر می گذارد.
③ نفی قانون علیّت، به این معنی که میان علت و معلول رابطه ضروری وجود ندارد.
④ اعتقاد به این که در زنجیره حوادث زندگی، تعیین اهداف نهایی امکان پذیر نیست.

۹۰- وجه اشتراک علت ناقصه و تامه در کدام گزینه به خوبی تبیین شده است؟

- ① هر دو شرط لازم و کافی برای تحقق معلول هستند.
② عدم هر یک عدم معلول را در پی خواهد داشت.
③ فقط عدم علت تامه شرط عدم تحقق معلول است.
④ هر دو شرط کافی برای تحقق معلول هستند.

WWW.20SHOO.IR